

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔/๒๕๕๑

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล

ประธานรัฐสภาอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เสนอเรื่องสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะมีวาระดำรงตำแหน่งกี่ปีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า หรือห้าปี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า บัญญัติว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี” และมีได้บัญญัติบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของบุคคลดังกล่าวไว้แตกต่างจากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในตำแหน่งได้คราวละห้าปี สมาชิกสภาเทศบาลเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นจึงถือว่าบทบัญญัติ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ ขัดหรือแย้งกับมาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” ดังนั้น วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงมีกำหนดสี่ปี ตามมาตรา ๒๘๕ วรรคห้า

สำหรับข้ออ้างของสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยที่ว่า ตามหลักการตีความกฎหมาย ถ้ากฎหมายใดมีผลย้อนหลังเป็นโทษ ย่อมไม่มีผลใช้บังคับ และตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน น่าจะมีการทอระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตามกำหนดเวลาอย่างเต็มจนกว่าหมดสมัย นั้น เห็นว่าข้ออ้างหลักการตีความดังกล่าวใช้กับการตีความกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาเท่านั้น แต่ปัญหาเรื่องวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า บัญญัติให้มีกำหนดเวลาราวละสี่ปี และใช้บังคับทันทีตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ จึงไม่สามารถนำหลักการตีความกฎหมายหรือ อ่างเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาใช้แก่กรณีนี้ได้

จึงวินิจฉัยว่า วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีกำหนดคราวละสี่ปี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า

นายมงคล สระแก้ว
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ